

Kynning Landsvirkjunar fyrir faghóp 3

Óli Grétar Blöndal Sveinsson, Helgi Jóhannesson og Jóna Bjarnadóttir

7. janúar 2016

3. áfangi rammaáætlunar

Forgangsröðun
verkefnisstjórnar á
virkjunarkostum
Landsvirkjunar

Ekki enn afgreitt	Vísað til faghópa	Nýtingarflokkur	Verndarflokkur
	Holtavirkjun	Virkjanir á veituleið Blönduvirkjunar	Hólmsárvirkjun með miðlun í Hólmsárlóni
	Urriðafossvirkjun	Bjarnarflag	Norðlingaölduveita
	Skatastaðavirkjun C	Kröfluvirkjun II	Kjalölduveita
	Skatastaðavirkjun D	Hvammsvirkjun	Tungnaárlón
	Villinganesvirkjun		Gjástykki
	Stóra Laxá		
	Hólmsárvirkjun neðri við Atley		
	Hólmsárvirkjun án miðlunar í Hólmsárlóni		
	Fljótshnjúksvirkjun		
	Hrafnabjargavirkjun A		
	Hrafnabjargavirkjun B		
	Hrafnabjargavirkjun C		
	Skrokkölduvirkjun		
	Hágönguvirkjun		
	Fremrinámar		
	Búrfellslundur		
	Blöndulundur		

Rannsóknir á samfélagsáhrifum virkjana

- Almennt eru ekki gerðar miklar rannsóknir á samfélagsáhrifum virkjana fyrr en á umhverfismatsstigi. Þar er meðal annars fjallað um:
 - Landslag og ásýnd
 - Samfélag (þ.m.t. ferðaþjónusta og útivist).
 - Landnotkun
 - Hljóðvist
 - Menningarminjar
 - Gróður, jarðvegur og fok
 - Fuglalíf og vatnalíf
 - Jarðmyndanir
 - Vatnafar
 - Hætta og náttúruvá
 - O.fl.

Rannsóknir á samfélagsáhrifum virkjana

- Á rammaáætlunarstigi og áður en mat á umhverfisáhrifum hefst eru þó margvísleg samskipti við nærsamfélagið. Þar vega þyngst samskipti við:
 - Landeigendur
 - Sveitarstjórn
 - Hugsanlega er virkjun sett inn á aðalskipulag með fyrirvara um niðurstöðu rammaáætlunar og umhverfismats.

Mat á umhverfisáhrifum

Staða virkjunarkosta
Landsvirkjunar í
matsferlinu sem eru í
umfjöllun hjá faghópum

- Mati á umhverfisáhrifum lokið
 - Holtavirkjun (matsskýrsla frá 2003)
 - Urriðafossvirkjun (matsskýrsla frá 2003)
 - Villinganesvirkjun (matsskýrsla frá 2001)
- Frummatsskýrsla liggur fyrir
 - Búrfellslundur (frummatsskýrsla frá 2015). Hér var gerð viðhorfskönnun meðal íbúa, ferðapjónustuaðila og ferðamanna.
- Matsáætlun samþykkt
 - Hólmsársvirkjun neðri við Atley (matsáætlun frá 2011)
- Mat á umhverfisáhrifum ekki hafið
 - Aðrir virkjunarkostir sem eru í umfjöllun hjá faghópum

Rannsóknir á samfélagsáhrifum virkjana

Verkefni á vegum Landsvirkjunar sem nýst geta faghópi 3

- Almennar kynningar á virkjunarkostum Landsvirkjunar sem eru í umfjöllun faghópa eru á heimasíðu rammaáætlunar.
- Önnur sértæk gögn sem gæti nýst faghópi 3 eru t.d.:
 - Sjálfbærniverkefni Alcoa og Landsvirkjunar á Austurlandi
 - sjalfbaerni.is
 - Alþjóðleg sjálfbærniúttekt á á undirbúningi Hvammsvirkjunar. Úttekt fór fram 2012 og lokaskýrsla gefin út 2013.
 - hydrosustainability.org
 - Alþjóðleg sjálfbærniúttekt á rekstri Blönduvirkjunar. Úttekt fór fram 2013 og lokaskýrsla gefin út sama ár.
 - hydrosustainability.org

Stefna Landsvirkjunar um samfélagslega ábyrgð



Stjórnarhættir

Við störfum eftir ábyrgum stjórnarháttum og fylgjum siðareglum fyrirtækisins í störfum okkar.



Virðis_keðjan

Við vinnum með viðskiptavinum og birgjum sem sýna ábyrga stjórnarhætti.



Umhverfið

Við leggjum áherslu á sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda, vinnum samkvæmt viðurkenndum, alþjóðlegum starfsháttum og lágmörkum umhverfisáhrif í starfsemi fyrirtækisins.



Samfélagið

Við leggjum áherslu á gott samstarf við samfélagið með því að stuðla að gegnsæjum vinnubrögðum og gagnvirku upplýsingaflæði og stuðlum að því að samfélagið njóti góðs af starfsemi Landsvirkjunar.



Mannauður

Við vinnum eftir ábyrgri stefnu í heilsu-, öryggis- og starfsmannamálum sem eiga að tryggja velliðan, öryggi og jafnrétti starfsfólks.



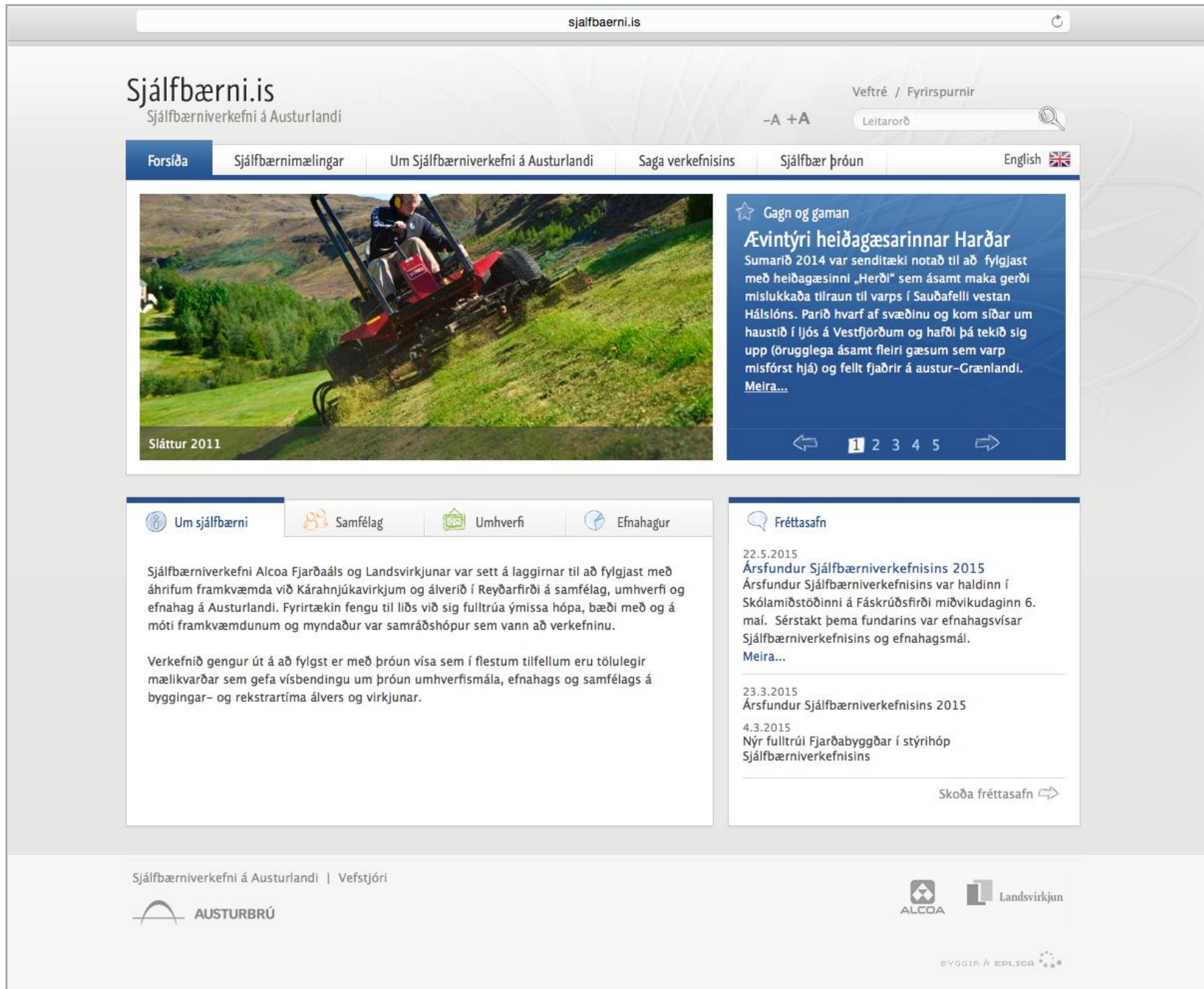
Miðlun þekkingar

Við sköpum virði fyrir atvinnulíf og samfélag með því að deila þekkingu og stuðla að nýsköpun.

Sjálfbærniverkefni Landsvirkjunar og Alcoa Fjarðaráls á Austurlandi

Heimasíða verkefnisins er
bæði á íslensku og ensku

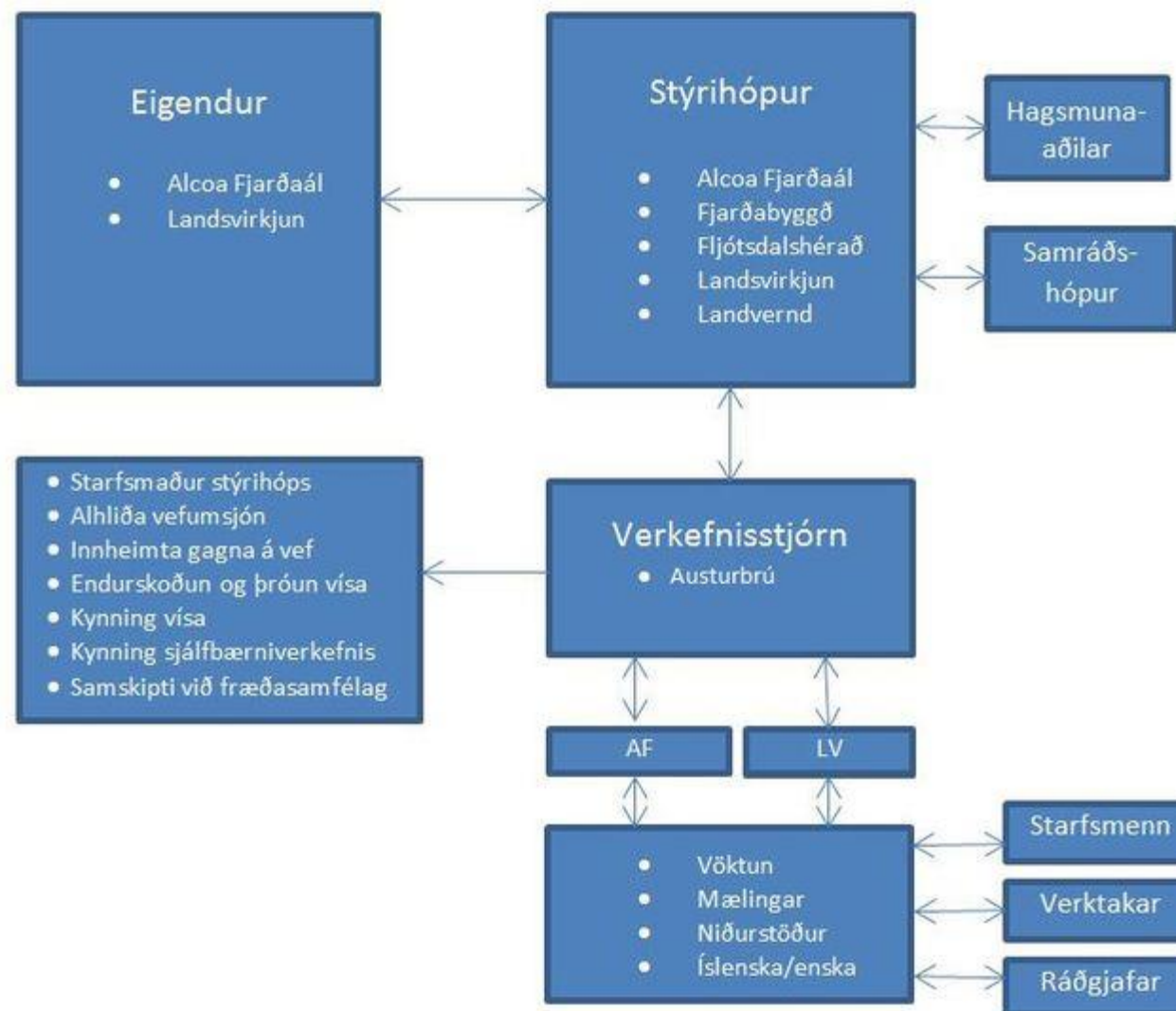
sjalfbaerni.is



The screenshot shows the homepage of sjalfbaerni.is. The website is in Icelandic. At the top, there is a navigation bar with links: Forsíða, Sjálfbærnimælingar, Um Sjálfbærniverkefni á Austurlandi, Saga verkefnisins, and Sjálfbær þróun. There is also a search bar and a language selector (English). The main content area features a large image of a person operating a red tractor on a grassy field, with the text "Sláttur 2011" below it. To the right of the image is a section titled "Gagn og gaman" with a sub-header "Ævintýri heiðagæsarinnar Harðar". The text describes the 2014 summer work on the Harðar heath, mentioning the challenges of the weather and the success of the work. Below the main content area, there are four tabs: Um sjálfbærni, Samfélag, Umhverfi, and Efnahagur. The "Um sjálfbærni" tab is selected, showing a paragraph about the project's goals and a list of activities. To the right of the main content area is a "Fréttasafn" (News) section with three entries: "22.5.2015 Ársfundur Sjálfbærniverkefnisins 2015", "23.3.2015 Ársfundur Sjálfbærniverkefnisins 2015", and "4.3.2015 Nýr fulltrúi Fjarðabyggðar í stýrihóp Sjálfbærniverkefnisins". At the bottom of the page, there are logos for Alcoa, Landsvirkjun, and Austurbrú, along with the text "Sjálfbærniverkefni á Austurlandi | Vefstjóri".

Sjálfbærniverkefni Landsvirkjunar og Alcoa Fjarðaráls á Austurlandi

Stjórnskipulag



Forsíða

Sjálfbærnimælingar

Um Sjálfbærni- og Væðingarkerfi á Austurlandi

Saga verkefnisins

Sjálfbær þróun

English 

Samfélag

Umhverfi

Efnahagur

Breytingasaga

Samfélag

Umhverfi

Efnahagur

1.1 Kynjahlutfall í vinnuafli

1.2 Ánægja starfsfólks

1.3 Öryggi starfsfólks

1.4 Menntun og þjálfun starfsfólks Fjarðaáls og Landsvirkjunar

1.5 Samfélagsleg virkni starfsfólks

1.6 Íslenskum lögum og reglugerðum fylgt

1.11 Lýðfræðilegar breytingar

1.12 Vinnumarkaðurinn

1.13 Atvinnuleysi

1.14 Tekjur íbúa

1.15 Fasteignaverð

1.16 Opinber þjónusta í nálægum byggðum

1.17 Gæði skóla

1.18 Samfélagsleg velferð

1.19 Viðhorf samfélags til starfsemi Fjarðaáls og Landsvirkjunar

1.20 Framboð á menningarviðburðum

2.1 Gæði grunnvatns og yfirborðsvatns við álver

2.2 Breytingar á vatnabúskap

2.3 Rennsli fossa

2.4 Rof árbakka Jökulsár á Fljótsdal og Lagarfljóts

2.5 Uppsöfnun aurs í Háslóni

2.6 Breytingar á strandlengju Héraðsflóa

2.7 Skerðing víðerna

2.8 Frágangur náma og haugsvæða

2.9 Olíu- og efnalekar vegna framkvæmda og starfsemi

2.10 Magn og meðhöndlun úrgangs

2.11 Hljóðmengun við Fjarðaál og í Reyðarfirði

2.12 Rykmistur

2.13 Losun gróðurhúsalofttegunda

2.14 Loftgæði

2.21 Heiðagæsir

2.22 Varpfuglar á Úthéraði

2.23 Hreindýr

2.24 Mengunarefni í dýralífi sjávar

2.25 Vatnalíf í Jökulsá á Dal og Lagarfljóti

2.26 Botndýralíf sjávar í Héraðsflóa

2.27 Flúor í gróðri

2.28 Gróður á Vesturöræfum

2.29 Áfok við Háslón

2.30 Uppgræðsla lands

3.1 Ferðaþjónusta

3.2 Útflutningur Fjarðaáls

3.3 Efnahagslegur ábati við þjóðarframleiðslu

3.4 Magn vöru og þjónustu framleitt á Íslandi

3.5 Fjárhagsstaða sveitarfélaga







Sjálfbærniverkefnið á Austurland

Ársfundir

- Ársfundir hafa verið haldnir árlega frá 2011
 - Ársfundur 2015: Sérstakt þema fundarins var efnahagsvísar sjálfbærniverkefnisins og efnahagsmál.
 - Ársfundur 2014: Sérstakt þema fundarins var menntamál.



Landsvirkjun

Alþjóðlegur matslykill um sjálfbæra nýtingu vatnsafls

- HSAP lykillinn skilgreinir hversu vel starfsemi vatnsaflsvirkjana fellur að markmiðum um sjálfbæra þróun
- Lykillinn byggir á yfir 20 flokkum sem ætlað er að greina sjálfbærni vatnsaflsvirkjana

Þróun og innleiðing HSAP matslykilsins

Þróun lykilsins hefur staðið yfir frá 2008 og var hann gefinn út árið 2011

Lykillinn er þróaður af fulltrúum ýmissa alþjóðlegra samtaka, stofnana og ríkja

- Samfélags- og umhverfissamtök:



Oxfam,



The Nature Conservancy,



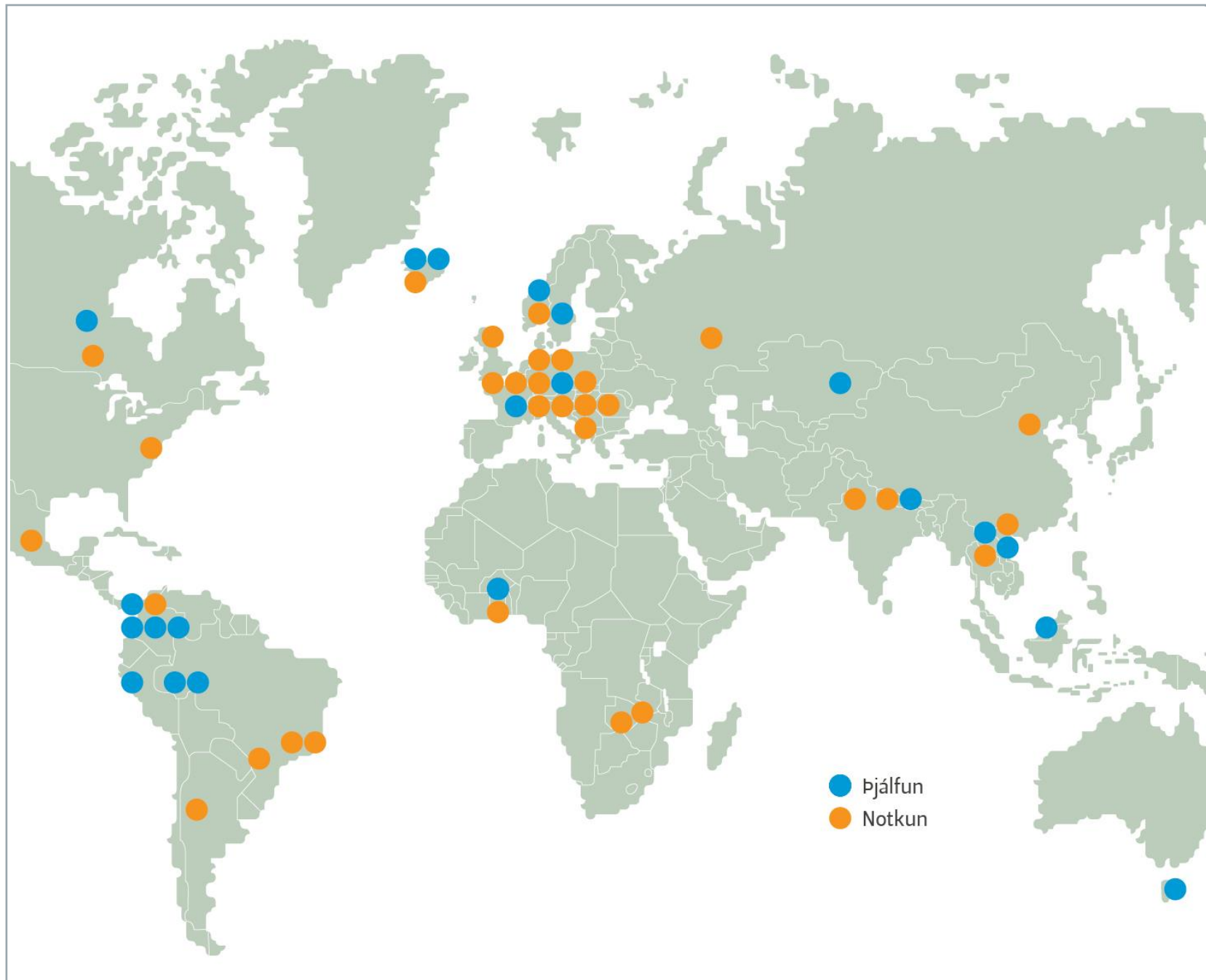
Transparency International,



WWF.

- Þjóðríki: Þýskaland, Zambía, Ísland, Noregur og Kína.
- Bankar: Alþjóðabankinn og Equator Principles Financial Institutions Group.
- Alþjóðlegu vatnsorkusamtökin (IHA)

Staðir þar sem verið er
að nota matslykilinn





Sjálfbærniúttekt á undirbúningi Hvammsvirkjunar

Markmið Landsvirkjunar

- Að kanna hversu vel matslykillinn hentar Landsvirkjun og Íslandi.
- Bera Landsvirkjun saman við viðmið alþjóðlegra fyrirtækja (með því að nota Hvammsvirkjun).
- Meta sjálfbærni verkefnisins.
- Finna tækifæri til úrbóta í verkefninu og undirbúningi þess.
- Tryggja gagnsæi verkefnisins og þátttöku hagsmunaaðila.

Sjálfbærniúttekt á undirbúningi Hvammsvirkjunar

Efnisflokkar matslykilsins á undirbúningsstigi (preparation)

Efnisflokkar (topics - lausleg þýðing)			
P1	Samskipti og samráð	P12	Öflun aðfanga og útboð
P2	Stjórnunarhættir	P13	Samfélög á áhrifasvæði framkvæmdarinnar og atvinna
P3	Þörf fyrir framkvæmd	P16	Vinnuafli og vinnuaðstaða
P4	Staðsetning og hönnun	P17	Menningararfleið
P5	Mat á umhverfis- og samfélagsáhrifum og stjórnun	P18	Lýðheilsa
P6	Samþætt verkefnastjórnun	P19	Líffræðilegur fjölbreytileiki og framandi tegundir
P7	Vatnsauðlindin	P20	Rof og setmyndun
P8	Öryggi framkvæmdarinnar og innviða	P21	Vatnsgæði
P9	Fjárhagsleg hagkvæmni	P22	Uppistöðulón – rekstur
P10	Ávinningur af verkefninu	P23	Rennsli neðan stíflu
P11	Efnahagsleg hagkvæmni		

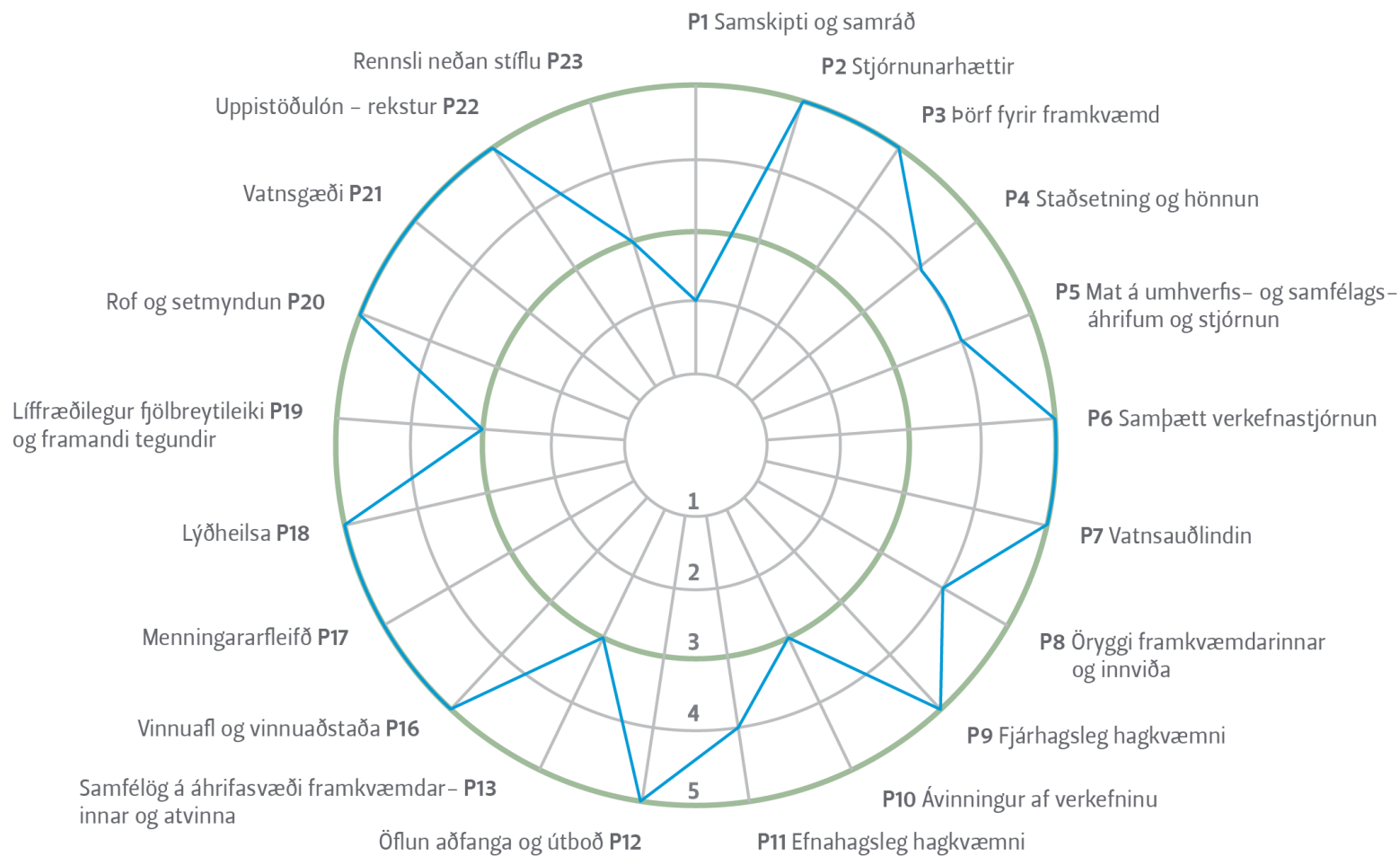
Sjálfbærniúttekt á undirbúningi Hvammsvirkjunar

Mat og stigagjöf

- Fyrir hvern efnisflokk (alls 23) er lagt mat á eftirfarandi:
 - Mat á efnisþætti (Assessment)
 - Stjórnun (Management)
 - Þátttaka og stuðningur hagsmunaaðila (Stakholder Engagement)
 - Niðurstöður/útkoma (Outcome)
 - Samræmi við lög og reglugerðir (Conformance/Compliance)
- Stigagjöf frammistöðu fyrir hvern efnisflokk: 1 – 5
 - Góðar starfsvenjur (basic good practice) – 3
 - Bestu starfsvenjur (proven best practice) - 5

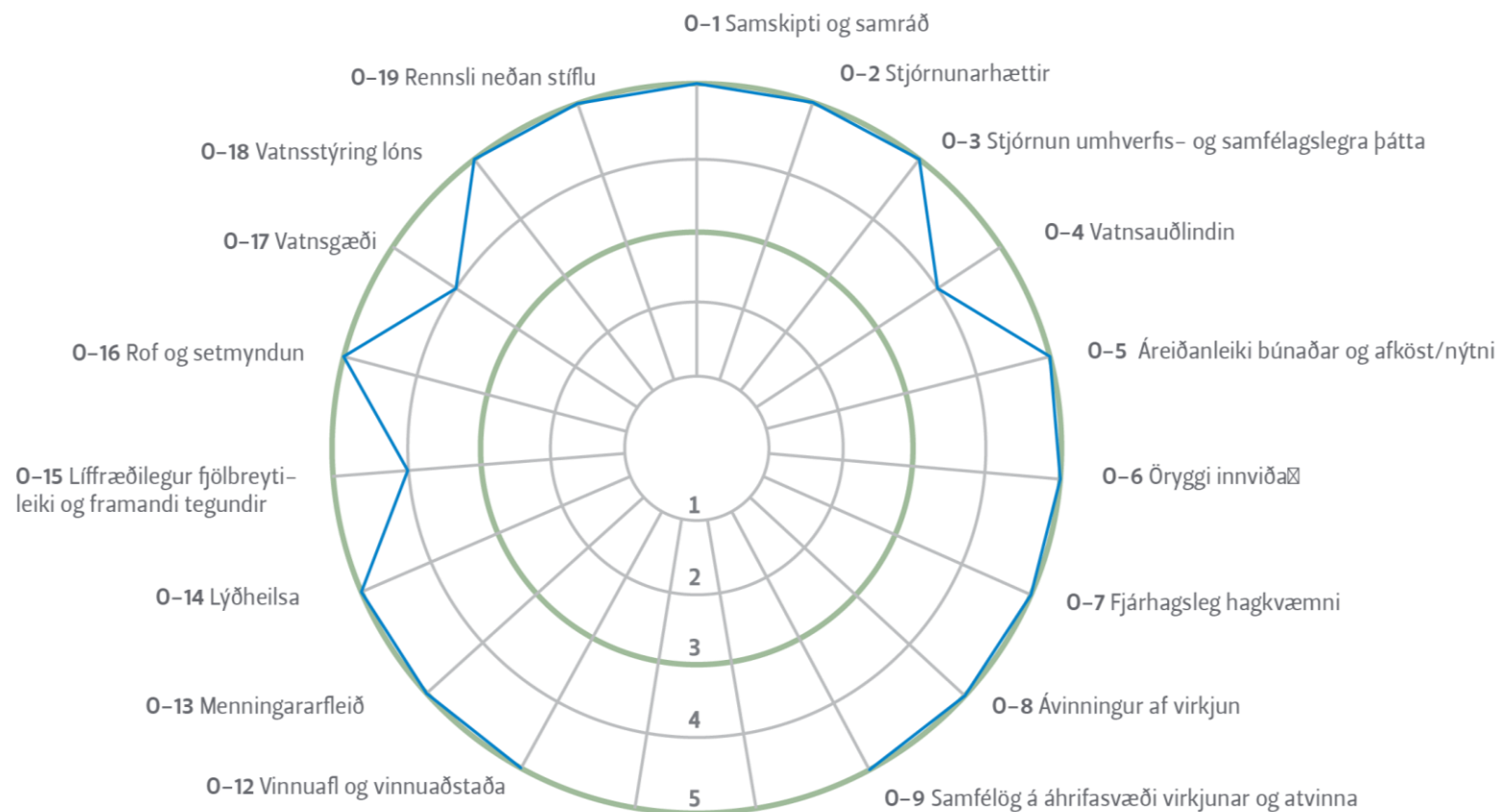
Sjálfbærniúttekt á undirbúningi Hvammsvirkjunar

Niðurstaða



Sjálfbærniúttekt rekstri Blöndustöðvar

Niðurstaða



Lokaorð

- Samvinna við nærsamfélagið og gagnsæ vinnubrögð er komið til að vera.
- Sjálfbærniverkefnið á Austurlandi og HSAP úttektin á Hvammsvirkjun og Blöndustöð eru nýleg verkefni sem sýnir þá auknu áherslu sem lögð er á samvinnu við nærsamfélagið.
- Sjálfbærniverkefni er í vinnslu á NA-landi í tengslum við Þeistareykjavirkjun, Kröflu og Bjarnarflag.
- Mótvægisaðgerðir eru unnar í nánnum tengslum við heimamenn sbr. t.d. uppgræðsla vegna Búðarhálsvirkjunar og Þeistareykjavirkjunar.
- Landsvirkjun hefur miklar væntingar til vinnu faghóps 3.